

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร

ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม

Extension of the Young Coconut Production under Good Agricultural

Practices of Farmers in Mueang Samut Songkhram District, Samut Songkhram Province

ชุมพร ผลประเสริฐ (Chumporn Ponprasert)¹ เฉลิมศักดิ์ ตุ่มหิรัญ (Chalernsak Toomhirun)²จินดา ขลิบทอง (Jinda Khlibtong)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน (2) สภาพการผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร (3) การปฏิบัติของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน (5) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 290 คน ใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาร์ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ตัวอย่างจำนวน 168 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิจัย พบว่า (1) เกษตรกรร้อยละ 83.9 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 55.00 ปี จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 16.19 ปี แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.28 คน มีพื้นที่ปลูกมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 9.26 ไร่ ร้อยละ 62.5 มีการจ้างแรงงาน ต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 3,087.02 บาทต่อไร่ มีปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 1,240.77 กิโลกรัมต่อไร่ มีราคาผลผลิตเฉลี่ย 5,752.98 บาทต่อไร่ โดยจำหน่ายในตลาดที่อยู่ในจังหวัด (2) พื้นที่ปลูกแบบยกทรง และสภาพดินเป็นดินเหนียวทั้งหมด สภาพน้ำเป็นน้ำเค็มและน้ำกร่อย ใช้วิธีการลอกเลน แผลงศัตรูมะพร้าวที่พบส่วนใหญ่เป็นแมลงดำหนาม ใช้แตนเบียนในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อน จ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยว และจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง (3) เกษตรกรปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีระดับมาก ในด้านแหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และการเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิต (4) เกษตรกรมีปัญหาในระดับมากในด้านความรู้เรื่องการใช้สารเคมี สารชีวภัณฑ์ และการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว และการจดบันทึกข้อมูล โดยข้อเสนอแนะให้จัดอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรที่สนใจตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (5) เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมระดับมาก ในด้านเนื้อหาตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมทั้ง 7 ประการ ผ่านทุกวิธีการส่งเสริมการเกษตร

คำสำคัญ การส่งเสริม มะพร้าวอ่อน การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tonmai134@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช artoom@hotmail.com.

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช arkjin@hotmail.com.

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the socio-economic conditions of coconut farmers in the study area; (2) Young coconut production conditions for farmers; (3) to assess farmers' knowledge and understanding of the GAP standards for young coconut production; (4) to study farmers' problems and recommendations regarding GAP young coconut production and (5) to assess demand for agricultural extension services regarding GAP young coconut production. The study population was 290 young coconut producers. The samples, chosen through simple random sampling, consisted of 168 farmers, at a tolerance level of 0.05 who had not yet passed the standard. Data were collected through interviews. Data were statistically analyzed to find frequency, percentage, minimum, maximum, mean, standard deviation and grading. The results showed that (1) Most of the farmers are 83.9 percent male, average age of 55.00 years, most were educated to primary school level. The average experience in the young coconut plantation is 16.19 years, the average number of household labor is 1.28 people, the average coconut plantation area is 1.4816 hectares, the cost of young coconut production is 3,087.02 baht per 1,600 m², the yield is in the range of 1,240.77 kilograms per 1,600 m², the product price ranges from 5,752.98 baht per 1,600 m². (2) Raised planting area Soil conditions are all clay. The water condition is saltwater and brackish water, most were use the method of removing sediment in the garden groove. Most of the coconut insect pests are blackbugs, most were use the parasite to prevent and eliminate young coconut insect pests. (3) Most farmers follow good agricultural practices at a high level. (4) Most of the farmers lack knowledge about the use of chemicals, biological products. And the prevention and eradication of coconut insect pests and note taking practices at a low level. Suggestions: Training should be provided to interested farmers in accordance with good agricultural practices. (5) Farmers need to promote agriculture in accordance with Good Agricultural Practices (GAP) regarding promotion a content and methods is at a high leve.

Keywords: Extension, Young coconut production, Good agricultural practice

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

บทนำ

ประเทศไทย เป็นประเทศเกษตรกรรมที่มั่งคั่งแห่งหนึ่งของโลกที่กำลังพัฒนาไปสู่เกษตรอุตสาหกรรมมากขึ้น เช่น การแปรรูปอาหาร การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรต่างๆ เพื่อการส่งออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศหรือตลาดโลก เนื่องด้วยนโยบายจากภาครัฐที่ต้องการพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการค้าแห่งภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และนโยบายที่ให้ไทยเป็นครัวของโลก ซึ่งมะพร้าวอ่อนเป็นพืชตัวหนึ่งที่กำลังเป็นที่สนใจของเกษตรกรเนื่องจากเป็นพืชยืนต้นที่มีการดูแลรักษาง่ายและสามารถเก็บเกี่ยวได้ 18 - 20 ครั้งต่อปี เช่นเดียวกับ ส้ม สับปะรด แตงโม เป็นต้น ซึ่งวัตถุประสงค์หลักในการปลูกมะพร้าวอ่อนนั้น เพื่อเก็บเกี่ยวผลอ่อนรับประทานน้ำ และนำไปแปรรูปเป็นมะพร้าวกระป๋องส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศ ประเทศไทยส่วนใหญ่จะปลูกในแถบภาคกลาง และภาคตะวันตกภาคตะวันตกจังหวัดที่ปลูกมากได้แก่ ราชบุรี สมุทรสาคร นครปฐม และสมุทรสงคราม (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเขต 10, 2556 น. 1)

มะพร้าวอ่อน เป็นพืชที่มีคู่ทางการตลาดดี สามารถส่งออกจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องให้เกษตรกรผลิตให้ได้มาตรฐานตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) สำหรับมะพร้าวอ่อน เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรของประเทศไทยให้ตรงตามมาตรฐานคุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ตั้งแต่กระบวนการผลิตเพื่อให้เกิดความปลอดภัยนั้นจะต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติตั้งแต่การใช้พื้นที่ปลูก การใช้น้ำ การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร การจัดการก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวผลผลิต การขนย้ายผลผลิต จะต้องมีการปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะและต้องมีการบันทึกรายละเอียดในกระบวนการผลิตทุกขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลผลิตมะพร้าวที่มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐานตามที่กำหนด (สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ, 2556)

อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน จำนวน 290 คน มีเกษตรกรที่ได้ไปรับรอง GAP มะพร้าวอ่อน จำนวน 3 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม, 2560, น.3) ปัจจุบันยังมีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนครัวเรือนเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนทั้งอำเภอ ทั้งนี้ หากเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามหลักการเกษตรที่ดี จะส่งผลไม่ได้รับรองมาตรฐานแหล่งผลิต ผลผลิตที่ได้ไม่เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค เพราะแนวโน้มของโลกที่เน้นเรื่องความปลอดภัยในสุขภาพ และถ้าเกษตรกรยังปฏิบัติแบบเดิมใช้สารเคมี หรือทำการเกษตรที่ไม่เป็นตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ทำให้ปริมาณการปนเปื้อนของตัวสินค้าภาคเกษตรมีปริมาณที่สูง จะส่งผลให้ขีดความสามารถด้านการเกษตรของประเทศไทยจะไม่สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้อีก ซึ่งการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ถือได้ว่าเป็นการยกระดับที่จะทำให้ประเทศไทยหนีจากปัญหาการใช้สารเคมีไม่เป็นระบบที่สะสมอยู่มานาน (ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์, 2558, น.2) เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนมีความต้องการการส่งเสริมการในการประสานงานแหล่งปัจจัยการผลิต การจัดตั้งกลุ่ม การส่งเสริมการให้คำแนะนำแก่เกษตรกร และการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม (พิสุทธิ ดำรงสิทธิ์, 2553, น.85)

การศึกษาการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี ของเกษตรกรในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมแก่เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน ในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานแหล่งผลิตตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดี (GAP) ตลอดจนนำปัญหา และข้อเสนอแนะของเกษตรกรไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางเกษตรที่ดีให้มีความเหมาะสมต่อไป

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

วัตถุประสงค์

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน
2. สภาพการผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร
3. การปฏิบัติของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน
5. ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และแนวทางการส่งเสริมเกษตรกร

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนในอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่ได้ใบรับรอง GAP หรือไม่ผ่านการอบรมเตรียมความพร้อมเข้าสู่การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี และขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน กับสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในปี 2560 มีจำนวน 290 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน (2) สภาพการผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร (3) การปฏิบัติของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน (5) ความต้องการการส่งเสริมของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ โดยใช้คะแนนน้ำหนักเฉลี่ย $1.00 - 1.80 =$ น้อยที่สุด, $1.81 - 2.60 =$ น้อย, $2.61 - 3.40 =$ ปานกลาง, $3.41 - 4.20 =$ มาก และ $4.21 - 5.00 =$ มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน

เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน ร้อยละ 83.9 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 55.00 ปี จบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร ประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 16.19 ปี จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 1.28 คน พื้นที่ปลูกมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 9.26 ไร่ ส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานต้นทุนการผลิตมะพร้าวอ่อนเฉลี่ย 3,087.02 บาทต่อไร่ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 1,240.77 กิโลกรัมต่อไร่ ราคาผลผลิตเฉลี่ย 5,752.98 บาทต่อไร่ ส่วนใหญ่จำหน่ายผลผลิตมะพร้าวอ่อนให้กับตลาดที่อยู่ภายในจังหวัด

2. สภาพการผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร

การผลิตมะพร้าวอ่อนมีลักษณะพื้นที่ปลูกแบบยกทรง และสภาพดินเป็นดินเหนียวทั้งหมด มีสภาพน้ำเป็นน้ำเค็ม และน้ำกร่อย มีการดูแลสวนมะพร้าวอ่อนด้วยวิธีการลอกเลนทั้งหมด ร้อยละ 10.10 มีการใช้ปุ๋ยในการดูแลมะพร้าวอ่อนด้วยปุ๋ยอินทรีย์ และร้อยละ 1.20 ใช้ปุ๋ยเคมี ส่วนแมลงศัตรูมะพร้าวที่พบส่วนใหญ่ ร้อยละ 17.9 เป็นแมลงดำหนาม

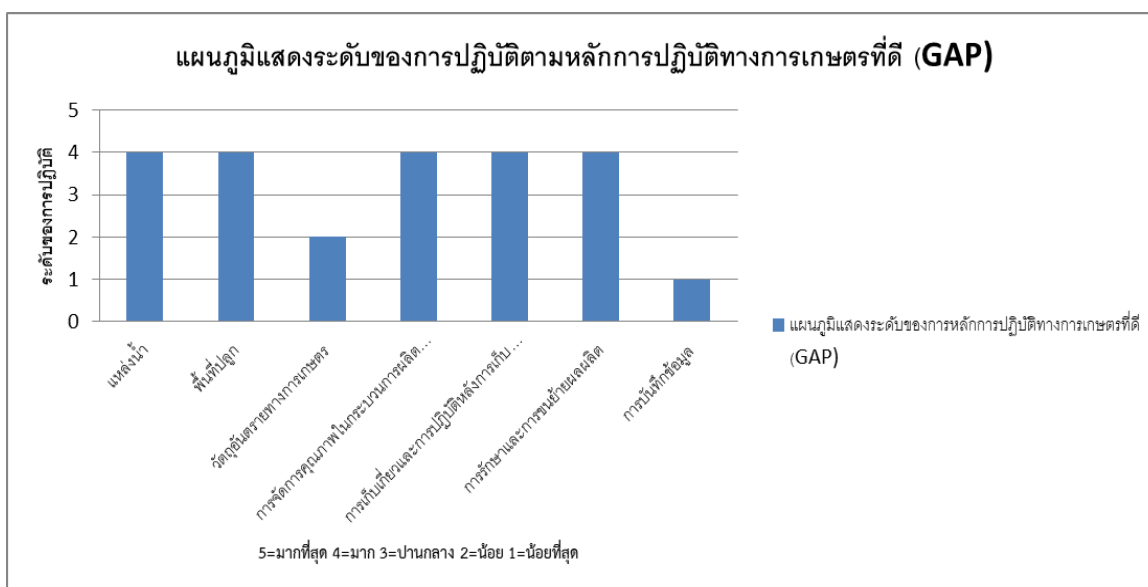
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

รองลงมาเป็น ร้อยละ 13.1 เป็นหนอนหัวดำ ร้อยละ 6.5 เป็นด้วงแรด และร้อยละ 2.4 เป็นด้วงไฟ ส่วนการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อน ซึ่งมีด้วยกันหลายวิธีร่วมกัน ได้แก่ ร้อยละ 100 มีการใช้แตนเบียนในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อน ร้อยละ 10.1 มีการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อน ร้อยละ 76.2 ใช้วิธีตัดและเผาทำลายในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อน และร้อยละ 78 ใช้วิธีปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อน ส่วนการเก็บเกี่ยวผลผลิต ร้อยละ 66.1 มีการจ้างแรงงานเก็บเกี่ยว ส่วนการจำหน่าย ร้อยละ 10.1 มีการจำหน่ายผลผลิตด้วยตนเอง และร้อยละ 89.9 การจำหน่ายผลผลิตโดยผ่านพ่อค้าคนกลาง

3. การผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน มีระดับของการปฏิบัติเป็นไปตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในด้านต่างๆ ได้แก่ แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยว และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิต และการบันทึกข้อมูล ในแผนภูมิแสดงระดับของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงระดับของการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

จากภาพที่ 1 พบว่า แหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิต เกษตรกรได้ปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) มีการปฏิบัติที่ระดับมาก มีเพียง 2 ประเด็น คือ วัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการบันทึกข้อมูล ที่เกษตรกรปฏิบัติตามที่ระดับน้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยที่การปฏิบัติในระดับน้อยนั้นมีอยู่ในเรื่องของการขาดความรู้ในการใช้สารเคมี สารชีวภัณฑ์ ส่วนการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุดนั้นอยู่ในเรื่องของการจดบันทึก เนื่องจากค่าเฉลี่ยอายุค่อนข้างสูง ระดับการศึกษาไม่สูง ไม่สามารถอ่านข้อมูลสารเคมีได้อย่างเข้าใจ อีกทั้งไม่เข้าใจวิธีการจดบันทึกข้อมูลตามหลักการปฏิบัติ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ทางการเกษตรที่ดี ที่มีรายละเอียดยุ่งยากในการจด รวมถึงความใส่ใจและให้ความสำคัญต่อการจดบันทึก ควรจัดอบรมให้ความรู้กับเกษตรกรเพิ่มเติม

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

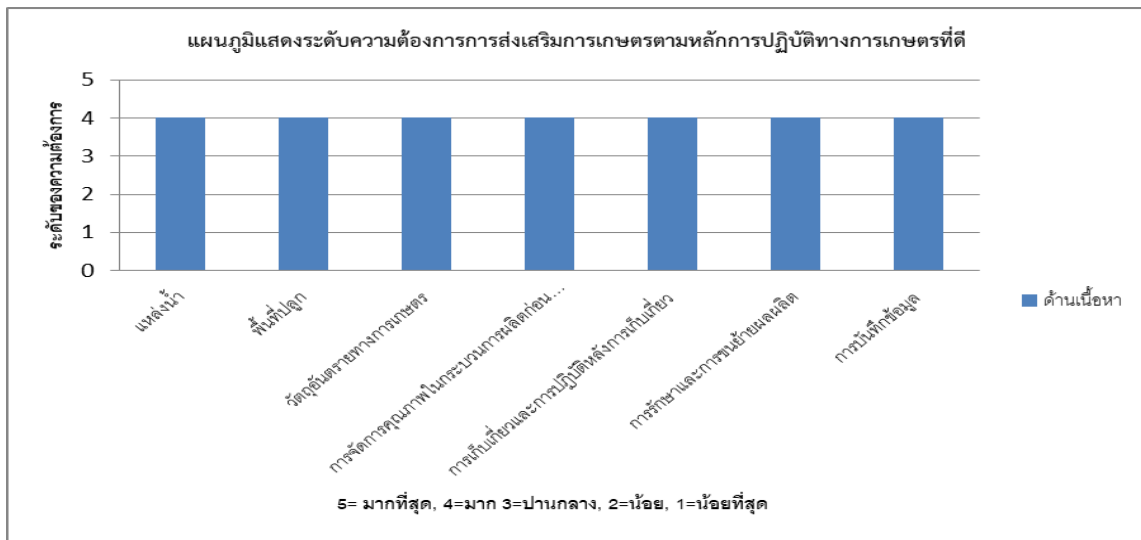
ระดับของปัญหาและข้อเสนอแนะ ตามประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน พบว่า **ปัญหาด้านแหล่งน้ำ** ร้อยละ 49.4 ยังขาดความรู้เรื่องการจัดการน้ำใช้/น้ำเสียในการปลูกมะพร้าวอ่อน ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับน้อยมาก และร้อยละ 100.0 ไม่มีปัญหาเรื่องปริมาณไม่เพียงพอต่อการใช้ **ปัญหาด้านพื้นที่ปลูก** ร้อยละ 100.0 ไม่มีปัญหาเรื่องสภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 45.4 ขาดความรู้ความเข้าใจในการปรับปรุงบำรุงดินส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปัญหามานกลาง **ปัญหาด้านวัตถุดิบทรายทางการเกษตร** ร้อยละ 51.2 ยังขาดความรู้ในการใช้สารเคมีส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ที่ระดับมาก ร้อยละ 51.2 ขาดความรู้ในการใช้สารชีวภัณฑ์ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ที่ระดับมาก **ปัญหาด้านการจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว** ร้อยละ 53.6 ยังขาดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ที่ระดับมาก และร้อยละ 51.8 มีการระบาดของโรคและแมลงศัตรูมะพร้าวส่วนใหญ่ ปัญหาอยู่ที่ระดับมาก **ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว** ร้อยละ 51.8 ยังขาดความรู้ด้านการจัดการเครื่องมือและอุปกรณ์การเกษตร ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับปานกลาง และร้อยละ 51.8 ขาดความรู้ด้านการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวในแปลง ส่วนใหญ่ปัญหาอยู่ที่ระดับปานกลาง **ปัญหาด้านการเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิต** ร้อยละ 51.8 ยังขาดความรู้ด้านการพักผลผลิต การขนย้ายในแปลงปลูกและเก็บรักษา ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับมาก และร้อยละ 51.8 ขาดความรู้ด้านการจัดการเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดจากศัตรูพืช หรือสารปนเปื้อน ส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับมาก **ปัญหาด้านการบันทึกข้อมูล** ร้อยละ 51.8 ยังขาดความรู้ในขั้นตอนการบันทึกส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับมาก และร้อยละ 51.8 ไม่มีเวลาในการบันทึกส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับมาก

5. การส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

ระดับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน 1) ด้านเนื้อหา แผนภูมิแสดงระดับของความต้องการการส่งเสริมการเกษตรหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) ดังต่อไปนี้

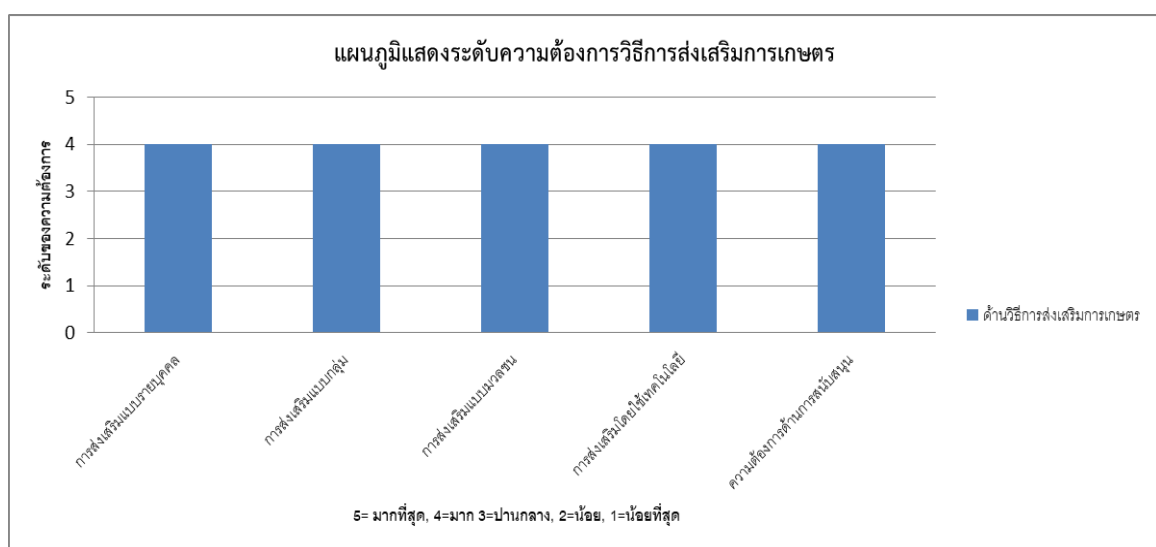
การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9
The 9th STOU National Research Conference

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงระดับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

จากภาพที่ 2 พบว่า เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมการเกษตรตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในด้านเนื้อหาของทุกหลักเกณฑ์ตามข้อกำหนด อยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 ประการ ในเรื่องของแหล่งน้ำ พื้นที่ปลูก การใช้วัตถุดิบทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การเก็บรักษาและการขนย้ายผลผลิต และการบันทึกข้อมูล เนื่องจากต้องการผ่านการรับรองแหล่งผลิต GAP พืช

2) ด้านวิธีการส่งเสริมการเกษตร ดังแผนภูมิแสดงระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตร ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

จากภาพที่ 3 พบว่า การส่งเสริมแบบรายบุคคล เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตรด้วยการไปเยี่ยม บ้านและสวน การติดต่อทางโทรศัพท์ เกษตรกรมาพบ ณ สำนักงาน และการติดต่อทางจดหมาย การส่งเสริมแบบกลุ่ม เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตรด้วยวิธีการสาธิต การประชุมกลุ่ม การประชุมและอภิปรายกลุ่มเกษตรกร และศึกษาดูงาน การส่งเสริมแบบมวลชน เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตรผ่านทางรายการโทรทัศน์ จัดนิทรรศการ วารสาร และเอกสารเผยแพร่ การส่งเสริมโดยใช้เทคโนโลยี เกษตรกรมีความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีผ่านทาง เว็บไซต์ ไลน์กรุป และเฟสบุ๊ก ความต้องการด้านการสนับสนุน เกษตรกรมีความต้องการวิธีการ ส่งเสริมการเกษตร โดยการประสานงานแหล่งปัจจัยการผลิต การจัดตั้งกลุ่ม การส่งเสริมการให้คำแนะนำแก่เกษตรกร การจัด อบรมให้ความรู้เพิ่มเติม และการประสานงานแหล่งเงินทุน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55 ปี แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันเกษตรกรที่ทำการเกษตรจะมีอายุมาก ระดับการศึกษาจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น การ ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรทั้งหมด และมีบางส่วนประกอบอาชีพค้าขายควบคู่ไปด้วย ประสบการณ์ในการทำสวนมะพร้าว อ่อนเฉลี่ยอยู่ที่ 16.19 ปี เพราะเป็นอาชีพเดิมตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชาวกุ๊กดี ขจรบุญ (2549, น.63) ศึกษาการใช้เกษตรกรที่เหมาะสมสำหรับมะพร้าวอ่อนของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มีอายุเฉลี่ย 52.48 ปี และเกษตรกรมากกว่าสี่ในห้า จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา และสอดคล้องกับ อาลีวรรณ เวชกิจ (2555, น.94) ศึกษาเรื่องการผลิตมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เกษตรกรที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 56 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนส่วนใหญ่มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.28 คน ทำให้เกือบทุกครัวเรือนต้องการจ้างแรงงาน เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกมะพร้าวอ่อนเฉลี่ยอยู่ที่ 9.26 ไร่ เกษตรกรมีต้นทุนการผลิต มะพร้าวอ่อน มีค่าเฉลี่ย 3,087.02 บาทต่อไร่ ต้นทุนในการผลิตมะพร้าวในช่วงที่ให้ผลผลิตแล้ว มีปริมาณผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 1,240.77 กิโลกรัมต่อไร่ มีราคาผลผลิต มีค่าเฉลี่ย 5,752.98 บาทต่อไร่ และส่วนใหญ่มีแหล่งจำหน่ายผลผลิตมะพร้าวอ่อน ตลาดที่อยู่ภายในจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับ อาลีวรรณ เวชกิจ (2555, น.94) ศึกษาเรื่องการผลิตมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอ เมืองจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า เกษตรกรมีพื้นที่ผลิตมะพร้าวเฉลี่ย 7.74 ไร่

2. สภาพการผลิตมะพร้าวอ่อนของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนทั้งหมดมีลักษณะพื้นที่ปลูกแบบยกทรง ดินมีสภาพเป็นดิน เหนียวทั้งหมด เนื่องจากเป็นพื้นที่ปากแม่น้ำทำให้สภาพน้ำเป็นทั้งน้ำเค็มและน้ำกร่อยตามการขึ้นลงของน้ำทะเล มีการดูแล มะพร้าวอ่อนด้วยวิธีการลอกเลนแทนการใส่ปุ๋ยเคมี แผลงศัตรูมะพร้าวที่พบส่วนใหญ่เป็นแมลงดำหนาม เกษตรกรทุกใช้แตน เปียนในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวอ่อนทั้งหมด การเก็บผลผลิตส่วนใหญ่ในการจ้างแรงงานในการเก็บผลผลิต การจำหน่ายผลผลิตส่วนใหญ่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ อาลีวรรณ เวชกิจ (2555, น.94) ศึกษาเรื่องการผลิต มะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า พื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมดมีลักษณะเป็นร่องสวน

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

สภาพแวดล้อมของพื้นที่ปลูกมีแหล่งน้ำเพียงพอ มีการระบายน้ำดี และการคมนาคมสะดวก สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินเหนียว และสภาพน้ำเป็นน้ำกร่อย

3. การผลิตมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนมีระดับของการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ GAP แต่มีอยู่จำนวน 2 ข้อ ที่มีการปฏิบัติที่ระดับน้อย คือ วัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการบันทึกข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับบุญเรือง พลอยแก้ว (2551, น.93) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามระบบเกษตรที่ดีที่เหมาะสม ของเกษตรกรในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม กล่าวว่า เกษตรกรทั่วไป มีปัญหาในระดับมากเรื่องไม่มีเวลาบันทึกข้อมูล และเมล็ดพันธุ์มีราคาแพง ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับทั้ง 2 ประเด็นนี้ เนื่องจากการจดบันทึกไม่สม่ำเสมอหรือบางรายจดไม่เป็น ข้อกำหนดมาก ทำได้ยาก จึงทำให้เกษตรกรไม่ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับปริณธร ปิยะรักษ์ (2560, น.91) ได้ศึกษาการส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร ในอำเภอดงหลวง จังหวัดราชบุรี พบว่า การปฏิบัติมีความแตกต่างกันด้านวัตถุดิบทรายทางการเกษตร และการบันทึกข้อมูล ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงควรให้ความรู้ ชี้แจงและเสนอแนะให้เห็นถึงข้อดีของปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ GAP เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจและปรับความคิด ให้มีการปฏิบัติเป็นประจำ เพื่อขอใบรับรองมาตรฐาน GAP ในอนาคตและเป็นการรับรองคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรที่เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งเป็นโอกาสในการเพิ่มรายรับจากการจำหน่ายผลผลิต เพราะเกษตรกรจะได้ราคาเพิ่มอีก 1 บาทต่อลูก หากมีใบรับรองมาตรฐาน GAP

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับมะพร้าวอ่อนตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนมีระดับความต้องการการส่งเสริมการเกษตรตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี มีความต้องการการส่งเสริมที่พบในระดับมาก ได้แก่ แหล่งน้ำ เช่น การจัดการน้ำใช้/น้ำเสียในการปลูก เนื่องจากเกษตรกรมีแหล่งน้ำที่ใช้ในการทำการเกษตรแบบร่องสวน น้ำที่อยู่ในร่องสวนของเกษตรกรไม่มีการถ่ายเทตามกระแส น้ำขึ้นน้ำลง เพราะมีการถมที่บริเวณร่องสวนของเกษตรกรที่อยู่ต้นน้ำ ทำให้ปิดกั้นทางน้ำ และควรแนะนำให้เกษตรกรรู้จักการกักน้ำที่มีคุณภาพดีไว้ในร่องสวนในช่วงน้ำจืดไหลเข้า พื้นที่ปลูก เช่น คุณภาพดิน หรือวิธีปรับปรุงบำรุงดิน ควรให้ความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักการนำเทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์ดินมาใช้ เพื่อให้ทราบถึงความสมบูรณ์ และปัญหาของดินในแปลงปลูก พร้อมกับคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การใช้ปูน เพื่อปรับปรุงดินกรด รวมทั้งการใช้วัสดุหรือสารปรับปรุงดินอย่างอื่นตามความจำเป็น ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น การใช้วัตถุดิบทรายทางการเกษตร เช่น วิธีการใช้สารเคมีอย่างถูกต้อง และการใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้กับผู้บริโภคทราบถึงประโยชน์ของการบริโภคมะพร้าวอ่อนปลอดภัยจากสารพิษ เพราะสามารถช่วยลดผลกระทบจากสารพิษตกค้างที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคซึ่งอาจเป็นสาเหตุของอาการเจ็บป่วยต่างๆซึ่งทำให้ผู้บริโภคเห็นความสำคัญจากประโยชน์ดังกล่าว เป็นการเพิ่มความต้องการการบริโภคมะพร้าวอ่อนปลอดภัยสูงขึ้น ทำให้ราคาจำหน่ายมะพร้าวที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP สูงกว่ามะพร้าวอ่อนที่ผลิตแบบทั่วไป การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว เช่น การใส่ปุ๋ยอินทรีย์/เคมี ควรส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักการใช้ปุ๋ยตามความต้องการของพืชหรือตรงตามช่วงของการเจริญเติบโตของพืช และช่วงการให้ผลผลิต ส่วนเรื่องโรคและแมลง ควรนำเกษตรกรที่สนใจหรือที่ประสบปัญหามาเรียนรู้ที่ศูนย์จัดการศัตรูพืช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ชุมชนหรือศูนย์เรียนรู้ต่างๆ ที่มีองค์ความรู้ด้านป้องกันโรคและแมลง เนื่องจากแมลงศัตรูมะพร้าวเป็นปัญหาสำคัญของเกษตรกร เพราะทำให้ผลผลิตมะพร้าวลดลง ต้นมะพร้าวโทรมและตายในที่สุด เกษตรกรขาดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว มีแมลงศัตรูมะพร้าวชนิดใหม่เพิ่มขึ้นที่เกษตรกรไม่รู้จัก เช่น หนอนหัวดำมะพร้าว และใช้สารเคมีกำจัดไม่ถูกวิธี ดังนั้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงให้ความรู้เกี่ยวกับใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี เพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีและ ควบคุมการให้ความรู้ด้านการใช้สารเคมีที่ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เช่น วิธีการเก็บผลผลิตให้มีคุณภาพ เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้เก็บผลผลิตเอง ซึ่งจ้างแรงงานเก็บทำให้ไม่ได้ควบคุมการเก็บเอง ถึงแม้ว่าพื้นที่ในอำเภอเมืองสมุทรสงครามจะเป็นร่องสวน สามารถเก็บผลผลิตโดยการลำเลียงทางน้ำภายในร่องสวนไม่ทำให้เกิดความเสียหายต่อผลมะพร้าว แต่วิธีการนำขึ้นไปสู่รถขนส่งเป็นช่วงที่อาจทำให้ผลผลิตเสียหายได้ อีกทั้งไม่ได้ควบคุมการนำจำนวนลูกมะพร้าวเอง อาจเป็นช่องว่างที่ทำให้เสียรายได้ตามที่ควรได้รับจริง การบันทึกข้อมูล เช่น การจัดทำเอกสารขั้นตอนการปฏิบัติงาน และวิธีการบันทึกผลสมุดบันทึก ตามแบบบันทึก ได้แก่ 1. การจัดซื้อจัดทำปัจจัยการผลิต 2. การปฏิบัติกิจกรรมในแปลง การใช้ปุ๋ย และการปฏิบัติอื่นๆ ที่จำเป็น 3. การใช้สารป้องกันและกำจัดแมลง โรคพืช วัชพืช 4. การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อเตรียมพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน GAP

5. การส่งเสริมการเกษตรของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนมีระดับความต้องการวิธีการส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ 1) การส่งเสริมแบบรายบุคคล เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้วยการไปเยี่ยมบ้านและไร่นา การติดต่อทางโทรศัพท์ **อยู่ในระดับมาก** 2) การส่งเสริมแบบกลุ่ม เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้วยการสาธิต การประชุมกลุ่ม การประชุมและอภิปรายกลุ่ม ศึกษาดูงาน **อยู่ในระดับมาก** 3) การส่งเสริมแบบมวลชน เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้วยรายการโทรทัศน์ การจัดนิทรรศการ วารสาร และและสารเผยแพร่ **อยู่ในระดับมาก** 4) การส่งเสริมโดยใช้เทคโนโลยี เกษตรกรมีความต้องการการส่งเสริมด้วยช่องทางการติดต่อด้วยเว็บไซต์ ไลน์กรุป และเฟสบุ๊ค **อยู่ในระดับมาก** 5) ความต้องการด้านการสนับสนุน พบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อน มีความต้องการการส่งเสริมในการประสานงานแหล่งปัจจัยการผลิต การจัดตั้งกลุ่ม การส่งเสริมการให้คำแนะนำแก่เกษตรกร และการจัดอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม **อยู่ในระดับมาก**

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนมีระดับของปัญหาและข้อเสนอแนะตามประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี **ปัญหาที่พบมาก** คือ วัตถุดิบทรายทางการเกษตร การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว และการบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุดิบทรายทางการเกษตร ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการใช้สารเคมีและสารชีวภัณฑ์ให้กับเกษตรกรรับทราบถึงการผสมสารเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสมและเลือกใช้แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีคุณภาพ เพราะน้ำที่มีความเป็นกรด หรือน้ำกร่อยมีผลต่อประสิทธิภาพของสารเคมีที่ใช้ผสม

1.2 การจัดการคุณภาพในกระบวนการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ควรให้ความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าว และการระบาดของโรคและแมลงศัตรูมะพร้าว โดยถ่ายทอดความรู้จากการรวบรวมภูมิปัญญาต่างๆ และเทคโนโลยี

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

ในการป้องกันกำจัด ศัตรูมะพร้าว พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้และภูมิปัญญาต่างๆให้กับเกษตรกรได้มีความรู้ความเข้าใจ ในการป้องกันกำจัดได้อย่างถูกต้อง ซึ่งควรแนะนำให้เกษตรกรป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าวหลายๆวิธีร่วมกันในสวนมะพร้าวได้แก่ การเขตกรรม วิธีกล การใช้ชีววิธี การใช้สารชีวภัณฑ์ และภูมิปัญญา และควรส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ (เชื้อราเขียว) และตัวห้ำ (แมลงหางหนีบ) ตัวเบียน (แตนเบียนอะซิโคเตส) สำหรับใช้ป้องกันแมลงศัตรูมะพร้าวได้เอง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถป้องกันกำจัดแมลงศัตรูมะพร้าวได้อย่างยั่งยืน

1.3 การบันทึกข้อมูล พบว่าปัญหาเรื่องการบันทึกข้อมูล เนื่องจากการบันทึกมีความยุ่งยากจนทำให้เกษตรกรไม่เข้าใจ จึงควรมีการปรับปรุงรูปแบบการฝึกอบรมการให้ความรู้แก่เกษตรกร เนื่องจากการชี้แจงให้ความรู้แบบเดิมเกษตรกรไม่สามารถปฏิบัติได้ ดังนั้นการบูรณาการรูปแบบการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพ เช่น บูรณาการร่วมกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่ใช้ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเป็นการสร้างปัญญาให้เกษตรกร โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมรูปแบบผสมผสานให้เกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการทำ GAP เป็นพี่เลี้ยงให้กับเกษตรกร ประกอบกับการให้ความรู้ทางหลักวิชาการของทุกหน่วยงาน และประสานงาน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะช่วยให้เข้าใจปัญหาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรการศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ผลิตมะพร้าวอ่อนที่ได้รับการรับรองการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญต่อการปฏิบัติตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี

2) ควรศึกษาการผลิตมะพร้าวอ่อนของจังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อทราบข้อมูลภาพรวมด้านการผลิตมะพร้าวอ่อน ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานราชการ สำหรับการจัดทำโครงการที่ตรงตามความต้องการของเกษตรกร และได้ข้อมูลสำหรับใช้วางแผนการผลิตในด้านอุตสาหกรรมแปรรูปต่างๆต่อไป

3) ควรศึกษาด้านการแปรรูปผลผลิตมะพร้าวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและช่องทางการจำหน่ายผลผลิตมะพร้าวอ่อน

เอกสารอ้างอิง

- จินดา ขลิบทอง. (2556). กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร ในเอกสารการสอนชุดวิชาการวิจัยและสถิติเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร (หน่วยที่ 1) .นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาญศักดิ์ ขจรบุญ. (2549). การใช้เกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับมะพร้าวอ่อนของเกษตรกรในจังหวัดสมุทรสาคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ชูศักดิ์ ชื่นประโยชน์. (2558). ใช้ Thai GAP มาตรฐานล้างพิษ ผัก-ผลไม้ ยกระดับความปลอดภัยสินค้าเกษตรไทย. สืบค้นจาก <http://thaipublica.org/2015/02/chusak/>.
- บุญเรือง พลอยแก้ว. (2551). การผลิตข้าวหอมมะลิตามระบบจัดการคุณภาพเกษตรดีที่เหมาะสมของเกษตรกรจังหวัดมุกดาหาร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม (2554 ก) “แผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2” ในเอกสารประกอบการประชุมแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 วันที่ 15-16 มีนาคม 2554 ณ เรือนน้ำเย็นรีสอร์ท

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 9

The 9th STOU National Research Conference

จังหวัดสมุทรสงคราม หน้า 1-13 . (2554 ข) “คู่มือโครงการประจำปี 2554” สมุทรสงคราม สำนักงานเกษตร
จังหวัดสมุทรสงคราม

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ. (2556). *การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับพืชอาหาร* กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

อาลีวรรณ เวชกิจ. (2555). *การผลิตมะพร้าวของเกษตรกรในอำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม*.

(วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ปริญธร ปิยะรักษ์. (2560). *การส่งเสริมการผลิตมะพร้าวอ่อนปลอดภัยตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของเกษตรกร
ในอำเภอดุสิต จังหวัดราชบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.